

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA REVIZIJE GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA MINISTARSTVA KULTURE, OMLADINE I SPORTA ZA 2023 GODINU

Priština, Jun 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1 Revizorsko mišljenje

2 Nalazi i preporuke

3 Pitanja rešena tokom procesa revizije

4 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

5 Napredak u implementaciji preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO u vezi sa izveštajem revizije

Dodatak II: Objašnjenje u vezi sa različitim vrstama mišljenja koje primenjuje NKR i drugi delovi Izveštaja revizije

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje za godišnje finansijske izveštaje

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta (MKOS), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, osim Uticaja pitanja opisanih u stavu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

- B1 Vrednost kapitalne imovine prikazane u Godišnjem Finansijskom Izveštaju (GFI) je potcenjena za 995,305€, dok ne-kapitalna imovina za 41,497€, kao rezultat neregistracije i neobjavlivanja imovine;
- B2 Tokom 2023 godine MKOS je isplatio i evidentirao troškove u iznosu od 135,322€ u neadekvatnim ekonomskim kategorijama;
- C1 U GFI, pregled prijema i uplata je potcenjen za vrednost od 36,167€, kao rezultat neprikazivanja povraćaja donacija.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava

Prema našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- B3 U 19 slučajeva u iznosu od 2,585,765€ nisu dostavljeni izveštaji o opravdanosti troškova od strane korisnika subvencija kao što je definisano ugovorom;
- A1 U dva (2) testirana slučaja u iznosu od 849,699€, bilo je slabosti u procedurama nabavke;
- A2 U devet (9) potpisanih ugovora za korisnike subvencija u ukupnoj vrednosti od 326,082€, identifikovane su slabosti u procesu potpisivanja ugovora;
- C2 U tri (3) testirana slučaja u iznosu od 163,481€, MKOS je potpisalo ugovore ne poštujući utvrđene rokove;
- C3 U četiri (4) slučaja u ukupnom iznosu od 76,309€ došlo je do kašnjenja u isplatama preko zakonskog roka od 30 dana;
- B4 MKOS je na kraju 2023. godine imalo otvorene avanse za službena putovanja u iznosu od 28,330€.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Sekretar MKOS-a odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Sekretar MKOS-a odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem

Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Ministar je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta sa svim primenljivim politikama Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.

- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneta menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti za poboljšanje, uključujući internu kontrolu, koje su predstavljene u nastavku za vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka. Oblasti sa najizraženijim problemima odnose se na vođenje registara imovine, neadekvatnu klasifikaciju troškova i netačno i nepotpuno obelodanjivanje finansijskih evidencija. subvencije, primena procedura nabavke, kašnjenja u zatvaranju avansa i kašnjenja u plaćanju faktura.

Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodnu korekciju finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima i poboljšanje internih kontrola u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usaglašenošću sa organima upravljanja u vezi sa upravljanjem sredstvima javnog sektora.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa 13 preporuka, od kojih su dve (2) nove preporuke, sedam (7) ponovljenih i četiri (4) delimično ponovljene. Mi ćemo pratiti (pregledati) ove preporuke tokom revizije sledeće godine..

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i stepena njihove implementacije, vidi 5, poglavlje.

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje B1 - Nepravilnosti u registraciji i prijavljivanju imovine

Nalaz

Član 13. Uredbe MF br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama utvrđuje da „Sve transakcije nastale prilikom kupovine ili izgradnje nefinansijske imovine za druge budžetske organizacije moraju biti registrovane u registrima finansijske organizacije u sledećoj kategoriji ulaganja. U trenutku kada nefinansijska imovina prošla sva pravila i procedure isporuke, finansirajuća budžetska organizacija će zatvoriti sledeći investicioni račun. Takođe, memorandum o sufinansiranju potpisani između ministarstva i opština predviđaju da po prihvatanju radova izvršenih od strane EO projekat prelazi u vlasništvo opštine. Isto tako, član 6.3 kaže „Kapitalna imovina mora biti registrovana u SIMFK, dok ne kapitalna imovina i akcije moraju biti registrovani u sistemu „e-imovina“.

Vrednost kapitalne imovine prikazane u Godišnjem Finansijskom Izveštaju (GFI) je potcenjena za 995,305€ (izazvana precenjenom za 159,593€ kao rezultat neprenosa imovine završenog projekta na opštinu korisnika i potcenjivanja za 1,154,898€ kao rezultat neregistracije imovine). Isto tako, vrednost ne- kapitalne imovine je potcenjena za 41,497€. Problemi koji su uticali na imovinski registar su sledeći:

- Za projekat „Izgradnja sportske hale u selu Greme“ Uroševac koji je sufinansiran sa opštinom korisnicom, dve (2) testirane transakcije u iznosu od 159,593€ su i dalje registrovane kao buduće investicije, iako je tehnički prijem izvršen 22.06.2023. Registar imovine je precenjen za isti iznos jer investicija nije prenet na opštinu korisnika;
- „Izgradnja Doma kulture Uke Bytyqi Suva Reka“ u iznosu od 1,000,000€, sufinansiranje sa opštinom Suva Reka, nije registrovana, potcenjujući registar imovine za isti iznos;
- Što se tiče delatnosti „Opremanje programom Archicad 26 za MKOS i podređene institucije za kulturno nasleđe“, isplata u iznosu od 87,278€ nije upisana u registar imovine, potcenjena je za isti iznos;
- Za projekat „Nabavka opreme za digitalizaciju knjiga, novina i mapa“, tri pozicije u iznosu od 18,000€ nisu upisane u registar imovine. Troškovi se odnose na pripremu kupljene imovine za upotrebu. Kao rezultat toga, imovinski registar je bio potcenjen za isti iznos;
- Za projekat „Snabdevanje serverom za potrebe NBK“ u Narodnoj biblioteci Kosova, isplata u iznosu od 19,895€ nije registrovana u registru imovine, potcenjena za isti iznos;
- Za projekat „Snabdevanje i montaža i konfigurisanje LAN mreže“ u Narodnoj biblioteci Kosova (NBK), transakcija u iznosu od 29,725€ nije upisana u registar imovine, potcenjujući je za isti iznos.
- Takođe, u e-imovini nisu registrovane nabavke za NBK „Nabavka IT opreme u vrednosti od 4,730€“ i „Nabavka i montaža inventara u

prostorima Američkog kutka NBK" u iznosu od 8,719€ nije registrovana u registar e-imovine.

Štaviše, vrednost ne-kapitalne imovine prikazane u GFI je potcenjena za 28,048€. Imovina iz registra Agencije za upravljanje spomenicima i memorijalnim kompleksima (AUKSMK,) u vrednosti od 11,481€ i Narodne biblioteke Kosova (NBK) u vrednosti od 16,567€ nije obelodanjena u GFI.

Identifikovani nedostaci koji su uticali na potcenjivanje registara u SIMFK-u i e-imovini, nastali su kao posledica nedostatka praćenja informacija o završenim projektima, kao i nedostatka adekvatne komunikacije o sufinansiranim projektima sa opština, a između jedinica u slučaju izvršenja plaćanja na kraju izveštajne godine.

Uticaoj

Neprenos vlasništva nad imovinom na opštine korisnice, kao i nepotpuno registrovanje imovine u registrima, utiče na njihovu nepravilnu i netačnu prezentaciju, precenjivanje/potcenjivanje u GFI. S druge strane, neregistrovana imovina može biti izložena riziku gubitka i otuđenja.

Preporuka B1

Ministar, preko nadležnih službenika, mora da obezbedi da, formalnim procedurama, projekti koji se finansiraju za opštine za koje su izvršeni tehnički prijemi prenesu vlasništvo i istovremeno ih izbrišu iz imovinskih registra ministarstva. Takođe, da se obezbedi da se registracija kapitalne imovine primenjuje u cilju očuvanja imovine i ispravnog prikazivanja njihove vrednosti u GFI.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se) - Vidi komentar u dodak I

Pitanje B2 - Neadekvatna klasifikacija troškova

Nalaz

Prema članu 18 tačka 3 Finansijskog pravila br. 01/2013 Trošenje javnog novca, rashodi moraju imati odgovarajuće šifre, utvrđene računovodstvenim planom. Takođe, računovodstvenim planom Trezora određene su odgovarajuće šifre i relevantne kategorije troškova koje budžetske organizacije (BO) moraju da primenjuju.

MKOS je tokom 2023 godine isplatila i registrovala troškove u iznosu od 135,322€ u neadekvatnim ekonomskim kategorijama i to:

- Iz kategorije roba i usluga izvršena je isplata u iznosu od 87,279€ „Oprema programom Archicad 26 za MKOS i podređene institucije“ koja po prirodi spada u kategoriju kapitalnih investicija;
- Isplata u iznosu od 19,895€ „Nabavka servera za potrebe NBK“ koja po svojoj prirodi spada u kategoriju kapitalnih investicija je izvršena iz kategorije roba i usluga;
- Isplate u iznosu od 28,148€ su izvršene od strane Trezora prema sudskim odlukama iz neadekvatne kategorije. Od toga je isplata u iznosu od 19,840€ izvršena iz kategorije roba i usluga, dok je

spadala u kategoriju kapitalnih investicija, a odnosila se na isplatu duga za izvođenje radova na sportskom poligonu za SONŠ „8 palih boraca“, a vrednost 6,691€ pripada kategoriji plata i dnevnica, za isplatu neisplaćenih zarada. Dok je iz kategorije plata i dnevnica ostvarena vrednost od 1,617€ koja pripada kategoriji roba i usluga, što se odnosilo na troškove korišćenja vozila.

Neadekvatna klasifikacija troškova je rezultat neadekvatnog ekonomskog planiranja. Takođe, na to je uticalo i izvršenje plaćanja preko Trezora po odlukama Suda.

Uticaj Isplate iz neadekvatnih ekonomskih kategorija uticale su na nepravedno prikazivanje troškova, uzrokujući precenjivanje kategorije roba i usluga i kategorije plata i dnevnica, sa druge strane, potcenjivanje kategorije kapitalnih investicija.

Preporuka B2 Ministar mora da obezbedi da se rashodi planiraju i realizuju prema odgovarajućim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje prema računovodstvenim standardima javnog sektora u skladu sa računovodstvenim planom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C1 - Neuključivanje vraćanja donacija u GFI

Nalaz Član 13. tačka 1. Uredbe Ministarstva finansija. Ne. 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija, predviđa da „Prvi finansijski izveštaj uključuje ukupne prihode i uplate u gotovini podeljene po kategorijama“.

U godišnjim finansijskim izveštajima (GFI), član 13 Izveštaj o prijemima i isplatama u gotovini, nije prikazan povraćaj donacija u vrednosti od 36,167€. Kao rezultat toga, primanja i plaćanja su potcenjeni za isti iznos. Greška se takođe odrazila na izveštaj o izvršenju budžeta.

Razlog za neprijavlivanje povraćaja donacija je posledica nemara nadležnih službenika za njihovo prikazivanje u GFI-u.

Uticaj Neprikazivanje povrata donacija uticalo je na potcenjivanje izjave o prijemu i uplatama u GFI.

Preporuka C1 Ministar, preko relevantnih službenika, mora da pojača kontrole i mora da obezbedi da su finansijske vrednosti isplata i primanja prikazane pošteno i tačno u GFI.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se) - Vidi komentar u dodak I

2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usaglašenosti

Pitanje B3 - Kašnjenja u opravdavanju subvencija

Nalaz

U cilju podrške razvoju kulture uopšte, Ministarstvo je, između ostalog, subvencionisalo različite kulturne i sportske projekte, bilo javnih ili nejavnih subjekata. Subvencije se daju u vidu avansa kako bi bile opravdane prema ugovorima potpisanim uglavnom na kraju godine, ili su nosioci projekta dužni da opravdaju troškove učinjene na osnovu rokova utvrđenih ugovorima.

U 19⁵ testiranih slučajeva ukupne vrednosti od 2,585,765€, korisnici subvencija nisu na vreme podneli izveštaje o opravdanosti troškova, koji su prema ugovorima trebali da budu zaključeni. Avansi su i dalje otvoreni.

Štaviše, u jednom slučaju je uplata „Džudo savezu“ izvršena u celosti, iako je ugovorom bilo predviđeno da se izvrši u dva dela. Isplata je izvršena u iznosu od 63,504€ umesto samo 31,752€, mimo uslova predviđenih sporazumom. Shodno tome, opravdanost dela prihvaćenog kao preduslov za izvršenje preostalog iznosa ugovorom je postala neprimenljiva.

Ovo je posledica nefunkcionisanja sistema praćenja troškova saveza od strane MKOS-a, kao i nepostojanja adekvatnih mehanizama koji bi od korisnika zahtevali da izveštavaju o subvencionisanim projektima..

Uticaj

Kašnjenja u opravdavanju subvencija od strane federacija i veliki broj neosnovanih subvencija onemogućavaju da se potvrdi da li su ciljevi ministarstva i vrednost za novac postignuti. Neopravdanje i neizveštavanje o subvencionisanim projektima može oštetiti budžet ministarstva i povećati mogućnost korišćenja sredstava u druge svrhe.

Preporuka B3

Ministar je dužan da obezbedi da svi subvencionisani projekti budu opravdani u predviđenom roku i da budu u skladu sa zahtevima memoranduma, potkrepljeni važećim dokumentima predviđenim propisom o subvencijama i transferima. U slučajevima neopravdanosti subvencija, treba preduzeti pravne radnje, kako je predviđeno relevantnim sporazumima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A1 - Slabosti u primeni procedura nabavke i izradi tenderskih dosijea

Nalaz

Član 54.15 Uredbe br. 001/2022 za javnu nabavku, propisuje da kad god ugovorni autoritet (UA) ne zna indikativne količine, ugovori sa cenama po jedinici, UA mora odrediti pondere na osnovu značaja svake „kategorije

usluga" ili svakog "artikla" tako da UA utvrdi koja je ponuda sa najnižom cenom. U ovim slučajevima se ne primenjuje prag ili plafon plus/minus trideset posto (30%); a

Član 27. Zakona o javnoj nabavci 04/L-042 definiše "Ugovorni autoritet će sastaviti tendersku dokumentaciju koja pruža relevantne informacije u vezi sa predmetnim ugovorom, uključujući sve njegove materijalne uslove i odredbe".

U testiranju dve (2) tenderske procedure, naišli smo na sledeće slabosti:

- Za postupak „Usluge produkcije televizijskih spotova i dokumentarnih filmova za potrebe MKOS-a i podređenih institucija“ procenjene vrednosti od 800,000 €, ministarstvo je koristilo okvirni javni ugovor sa jediničnom cenom i, suprotno pravilima, primenilo cenzus ili plafon plus/minus trideset posto (30%). Procena ponude je zasnovana na težini utvrđenoj u tenderskom dosijeu, dok je ugovorom precizirano da je dozvoljeno odstupanje od vrednosti ugovora +/-30%; I
- Tenderski dosije koji se odnosi na proceduru „Nabavka kostimografskog materijala za potrebe Kosovske filharmonije“, koji je rezultirao ugovorom u vrednosti od 49,699€, nije sadržao specifikacije tendera. Budući da je u opisu cene napravljena nemetrička specifikacija/kriterijum koji naglašava „visok kvalitet“ pored nekih pozicija ponude;

Ovo je rezultat nedostatka kontrola u vezi sa primenom procedura nabavke.

Uticaoj

Nepoštovanje zakonskih odredbi u vezi sa primenom neodgovarajućih postupaka nabavki može uticati na nedostatke u realizaciji ugovora, prekoračiti troškove i doneti poteškoće u realizaciji drugih projekata ministarstva.

Preporuka A1

Ministar, preko odgovornih službenika, mora da obezbedi da se primenjuju odgovarajuće kontrole pri primeni postupaka nabavki, poštovanje zakonskih odredbi koje garantuju konkurenciju i vrši se izvršenje uslova plaćanja predviđenih po vrsti ugovora, kako se ne bi stvarali rashodi preko planskih i dozvoljenih granica. Takođe, planiranje nabavke treba da bude urađeno u bliskoj saradnji između službenika za nabavke, odeljenja za budžet i jedinica koje traže, kako bi se napravilo pravilno planiranje procedura kako bi se obezbedila vrednost za novac.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se) - Vidi komentar u dodak I

Pitanje A2 – Kašnjenje u potpisivanju ugovora između korisnika i MKOS

Nalaz

Uredbom MF-br-04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO, član 22. tačka 1. utvrđeno je da davalac finansijske podrške zaključuje pismeni ugovor sa korisnikom finansijske podrške u roku

od 90 dana od dana zaključenja javnog poziva, kao i tačkom 2.1. utvrđuje se da ugovor sa korisnikom sadrži detalje o visini sredstava, periodu realizacije, praćenju realizacije i izveštavanju o projektu/programu korisnika.

U devet (9) ugovora u vrednosti od 326,082€, prema javnim pozivima, između korisnika i MKOS identifikovali smo kašnjenja i slabosti u potpisivanju ugovora.

Kašnjenja/slabosti su bile sledeće:

- Za poziv „Umetnost i kulturna baština“ rok za prijavu bio je do 22.03.2023. godine, u pet (5) ⁶ slučajeva evidentno je kašnjenje u potpisivanju ugovora od 58 do 73 dana preko dozvoljenog roka, a u tri (3) slučajevi da ugovori nisu sadržali rokove za početak i kraj projekta Takođe, ugovori nisu evidentirani;
- „Javni poziv za oblast mladih“, rok za prijavu je bio do 18.04.2023. godine (1) evidentiran je slučaj kašnjenja u potpisivanju ugovora za 105 dana preko dozvoljenog roka.

Ovo se desilo kao rezultat kašnjenja u evaluaciji predloga projekata, zbog velikog broja ugovora.

Uticaoj

Kašnjenje u potpisivanju ugovora može uticati na to da predlozi projekata ne ostvare odgovarajuće ciljeve, kao i da se ne realizuju u unapred određenim rokovima u toku godine.

Preporuka A2

Ministar mora da obezbedi da postoje odgovarajući mehanizmi koji će obezbediti da se za svaku finansijsku podršku zaključi ugovor sa korisnikom u skladu sa zakonskim zahtevima kako bi se postigli planirani ciljevi.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C2 – Kašnjenja u izvršenju ugovora

Nalaz

U dosijeu tendera tačka 5.3 definiše „Vremenski rok za početak i okončanje ugovora;

Dalje, član 70.11 POSJN-a definiše da će „Plan upravljanja ugovorom biti pripremljen pre početka implementacije ugovora i uz saglasnost strana u ugovoru“.

U tri (3) testirana slučaja primetili smo da MKOS nije poštovao rokove/uslove predviđene ugovorom:

- Ugovor za „Snabdevanje, održavanje, servisiranje za potrebe MKOS Lot 1“ u vrednosti od 20,840€, zaključen je 07.12.2022.godine sa rokom od 10 dana. Snabdevanje je primljeno sa 10 meseci zakašnjenja. Takođe, plan upravljanja ugovorom je sačinjen kasno 20.09.2023.

- Ugovor za „Nabavku odeće“ u vrednosti od 49,699€, od 03.03.2023.godine, sa rokom od 45 dana. Prijem robe je obavljen u dva dela, dana 08.06.2023. i 28.07.2023. Takođe, naknadno je sačinjen plan upravljanja ugovorom 01.06.2023.
- Ugovor za „Opremanje programom Archicad 26 za MKOS i podređene institucije“ u iznosu od 92,942€, od 11.07.2023.godine, sa rokom od 60 dana. Ministarstvo je sačinilo plan upravljanja ugovorom za zakašnjenjem dana 23.08.2023. Do okončanja revizije (15.03.2024.) ovaj ugovor nije bio završen, zbog činjenice da nisu distribuirani svi računari.

Do kašnjenja u realizaciji ugovora došlo je zbog nedostatka adekvatne procene potreba od strane jedinice koja je podnela zahtev i lošeg planiranja upravljanja ugovorom.

Uticao

Neispunjavanje ugovora na vreme iz unutrašnjih razloga od strane Ministarstva povećava rizik od finansijskog gubitka jer može biti prinuđeno da plati dodatne troškove ekonomskom operateru, uključujući moguću odštetu ili druge troškove za alternativna rešenja.

Preporuka C2

Ministar treba da ojača unutrašnje kontrole i da zahteva od odgovornih službenika u tenderskim procesima punu primenu procedura i zahteva za svaki javni ugovor potpisan na osnovu zakonskih zahteva.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C3 - Kašnjenje u plaćanju neizmirenih obaveza

Nalaz

Član 39. Zakona o upravljanju javnim finansijama obavezuje Ministarstvo da isplati svaku valjanu fakturu u roku od 30 dana od dana prijema računa ili zahteva za plaćanje. Isto tako, član 6 Finansijskog pravila br. 02/2013 o Izveštavanju o neizmirenim obavezama budžetskih organizacija, određuje rok za podnošenje izveštaja o neizmirenim obavezama od 15 dana po isteku meseca za stanje prethodnog meseca.

Što se tiče upravljanja neplaćenih obaveza, identifikovana su četiri (4)⁷ slučaja u ukupnoj vrednosti od 76,309€ gde su fakture plaćene sa više od 30 dana zakašnjenja. Kašnjenja su se kretala od 2 meseca do 6 meseci. Štaviše, ove obaveze nisu obelodanjene u izveštajima neplaćenih obaveza u Trezoru za relevantne mesece.

Kašnjenja su uglavnom uzrokovana nedostatkom budžetskih sredstava i lošim planiranjem izvršenja obaveza prema utvrđenim rokovima. Do neuvrštanja obaveza u izveštaje o neizmirenim obavezama došlo je zbog toga što MKOS nije sprovelo procedure interne kontrole prilikom primanja faktura.

Uticao

Kašnjenja u plaćanju dobavljačima povećavaju rizik da će se ministarstvo u

narednim periodima suočiti sa sudskim/izvršnim tužbama, što istovremeno rezultira dodatnim troškovima, opterećujući budžet ministarstva.

Preporuka C3

Ministar mora da obezbedi uspostavljanje efikasnog sistema u kome se sve fakture obrađuju na vreme za plaćanje kako bi se maksimalno smanjila vrednost neizmirenih obaveza na kraju godine, u isto vreme, njihovo izveštavanje trezoru treba da bude potpuno i na periodičnoj osnovi predviđeno finansijskim pravilima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B4 – Kašnjenje u zatvaranju avansa za službena putovanja

Nalaz

AU br. 2004/07 o službenim putnim troškovima, kao i član 9. stav 1. Uredbe (VRK) br. 06/2023 o naknadi službenih putnih troškova i troškova reprezentacije definiše „Zahtev za nadoknadu i male troškove zajedno sa svim dokazima o finansijskim troškovima se dostavlja nadležnoj jedinici za budžet i finansije u roku od petnaest (15) radnih dana, od dana završetka službenog putovanja“, a članom 10. stav 4. definisano je „U slučaju da službeno lice ne vrati iznos, taj iznos će mu se odbiti po platnom sistemu“.

MKOS je u članu 20 godišnjih finansijskih izveštaja (GFI) prijavilo neopravdane avanse za službena putovanja u iznosu od 28,330 € . Od ovog iznosa, vrednost od 8,336€ su bili nezatvoreni avansi iz prethodnih godina (2010-2022), dok su nezatvoreni avansi za 2023. godinu bili u vrednosti od 19,994€.

Ovakva situacija je nastala kao rezultat nepreduzimanja zakonskih radnji za povraćaj sredstava od rukovodstva ministarstva službenicima.

Uticaj

Neopravdanje troškova službenih putovanja u zakonskom roku i nezatvaranje avansa povećava rizik da je novac utrošen suprotno nameni, važećim pravilima ili zloupotrebljen.

Preporuka B4

Ministar mora da obezbedi da svi avansi za službena putovanja budu opravdani, a neutrošeni iznosi vraćeni u roku od 15 dana od povratka sa putovanja. U suprotnom, mora osigurati da se preduzmu pravne radnje protiv odgovornih lica koja nisu opravdala ili vratila primljena sredstva-avanse.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 22,318,902€, od čega je potrošeno 22,037,975€. Oni se uglavnom tiču podrške raznim projektima kulture, sporta, mladih i kulturne baštine.

Pitanje B5 – Slabosti u procesu procene javnih tendera/subvencija

Nalaz

Član 17. uredbе MKOS – br. 09/2015 za subvencionisanje u oblasti kulture, kulturnog nasleđa, omladine i sporta, navodi da „Komisija za ocenu projekata mora da završi rad u roku od 15 radnih dana od dana zaključenja konkursa“. Takođe, članom 17 Uredbe 04/2017 tačka 1 navodi se da će Komisija za ocenjivanje u roku od pet (5) dana od dana završetka javnog poziva otvoriti i oceniti svaku prijavu, ako ispunjava formalne kriterijume, uključujući kriterijume za kvalifikacija podnosioca zahteva za javnu finansijsku podršku u skladu sa članom 10. i 11. ove uredbе.

Proces evaluacije za tri (3) javna poziva je prosleđen sa zakašnjenjem, na sledeći način: „Umetnost i kulturno nasleđe“ 45 dana, „Umetnost i kultura“ 18 dana i „Istraživanje i dokumentacija“ 10 dana.

Isto tako, u tri (3) slučaja za primljene subvencije, dostavljeni dokazi nisu bili u skladu sa zahtevima poziva za NVO;

- Predlogu projekta "7 umetnosti" u vrednosti od 70,000 €, ponuđen je godišnji promet za 2020-2021 godinu, dok je kriterijum javnog poziva bio godišnji promet za 2021-2022.
- Predlog projekta „Dan solidarnosti na Kosovu 2023-2024“ u iznosu od 36,082 €, ponuđen je u bankarskom prometu samo za 2022. godinu, dok je kriterijum javnog poziva bio godišnji tiraž za poslednje 2 godine, Prema pozivu projekat bi morao da bude završen 2023. godine, dok su u predlogu projekta bile predviđene aktivnosti za 2024. godinu; i
- Predlogu projekta „Sportista i oslobodilac“ u iznosu od 14,780€, samo je ponuđena potvrda da je redovni deklarant u Poreskoj upravi Kosova, dok je kriterijum poziva bio godišnji promet/finansijski izveštaji za 2021. -2022.

Ovo se desilo kao posledica lošeg upravljanja procesom dodele subvencija, velikog broja prijava i poteškoća koje su nastale prilikom onlajn prijave putem linka na sajtu ministarstva.

Uticaj

Kašnjenja u evaluaciji onemogućavaju potvrdu da li su ciljevi Ministarstva ostvareni i povećavaju mogućnost korišćenja sredstava u druge svrhe. Isto tako, potpuno nepoštovanje uslova po javnom pozivu može dovesti do nepravednog izbora na osnovu zakonskih uslova. Utvrđene slabosti utiču na nerealizaciju projekata prema rokovima utvrđenim u toku godine.

Preporuka B5

Ministar je dužan da obezbedi da se proces ocenjivanja projekata za subvenciju vrši u skladu sa rokovima utvrđenim propisom o subvencijama, a na osnovu kriterijuma utvrđenih u javnim pozivima. Takođe, obezbediti da se kriterijumi postavljeni u javnom pozivu primenjuju u potpunosti i da se ugovori potpisuju tek nakon što se ispune svi uslovi definisani javnim pozivom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.2 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 24,259,866€, od čega je potrošeno 12,999,725€. One se uglavnom odnose na obnovu spomenika kulturnog nasleđa, izgradnju sportskih sala, kulturnih i omladinskih centara itd.

Pitanje B6 - Kašnjenja u izvođenju radova

Nalaz Članovi 61.6, 61.19 i 61.20 Pravila javnih nabavki i Operativnog uputstva, određuju da su: Menadžeri ugovora odgovorni za upravljanje ugovorom i moraju da obezbede da EO izvršava ugovor u skladu sa rokovima i uslovima navedenim u ugovoru. Svaki javni ugovor ima definisan rok za realizaciju. Takođe, na osnovu odredbi ugovora o saradnji sa odgovarajućim opštinama, utvrđuje se da: MKOS u saradnji sa opštinama prati sprovođenje Memoranduma o saradnji i usmerava radnje koje se moraju preduzeti u cilju sprovođenja obaveza, do trenutka ostvarenja cilja. AUKSMK,

U pet (5) slučajeva u MKOS (od toga 2 projekta sufinansiranja sa opštinama) i dva (2) slučaja u AUKSMK, identifikovali smo da radovi nisu izvedeni prema ugovornim uslovima. Identifikovani slučajevi kao i dani kašnjenja obračunavaju se prema ugovoru/projektu do decembra 2023. godine, odnosno u slučaju raskida ugovora do trenutka izvršenja revizije, dana 15.03.2024. godine, i to:

- MKOS je potpisalo Memorandum o saradnji sa opštinom Uroševac 15.07.2019 za sufinansiranje projekta. Opština je 13.08.2020.godine potpisala ugovor „Izgradnja multifunkcionalnog centra u Uroševcu – trogodišnji projekat“ u vrednosti od 3,299,321€. Prema tački 10.2 Posebnih uslova ugovora (PUU), rok za završetak radova bio je 12.08.2023. Dana 07.08.2023.godine podnet je zahtev Ekonomskog operatera (EO) za raskid ugovora, dok je 10.10.2023.godine izvršen tehnički prijem do tog datuma završenih radova prema kojem su radovi izvedeni/realizovani na osnovu isplate bili su 37% od vrednosti ugovora;
- MKOS je potpisalo Memorandum o saradnji sa opštinom Suva Reka 30.07.2020. za sufinansiranje projekta. Opština je potpisala ugovor „Izgradnja Doma kulture Uke Bytyqi Suva Reka“ u iznosu od 2,712,712€ dana 15.08.2023. Prema tački 17.2 PUU, rok za završetak radova bio je 13.11.2023. godine, računato sa 75 kalendarskih dana. Kašnjenja u završetku projekta su bila 2 meseca, iako do kraja revizije (15.03.2024.) ovaj projekat još nije bio završen. Radovi izvršeni/realizovani po osnovu plaćanja do kraja godine iznosili su 56%. Razlog kašnjenja i ne okončanja projekta bilo je nepravilno planiranje dinamičkog plana završetka radova;
- MKOS je 23.12.2021.godine potpisalo ugovor „Uroševac Katolička crkva“ u iznosu od 473,326€. Prema tački 9 PUU, rok za završetak radova bio je 23.01.2023. Prema dinamičkom planu nakon izmene ugovora, radovi su trebali biti završeni do 07.12.2023. godine, ali

projekat još nije bio završen, jer je 31.12.2023. godine isteklo osiguranje izvršenja;

- MKOS je 15.04.2022.godine potpisao ugovor za „Hitne intervencije u Banji Gazi Mehmet-paše u Prizrenu, u kući porodice Lokvica u Prizrenu i Gradskom kupatilu u Mitrovici“ u vrednosti od 342,899€. Prema tački 9 PUU, datum završetka radova je 15.10.2022. Na osnovu zahteva (21.09.2022) po osnovu unapred učinjenih grešaka, ugovor je izmenjen 11.01.2023 (bez roka završetka). Dana 04.09.2023. godine doneta je odluka o odlaganju roka do 25.12.2023. I pored produženja roka, izveštaj tehničkog prijema je sačinjen 04.03.2024. Uzroci kašnjenja nerealizacije radova po osnovu osnovnog ugovora i potrebe za izmenom ugovora su nedetaljan projekat restauracije, atmosferski uslovi, nedostatak stručnog kadra izvođača radova;
- MKOS je potpisalo ugovor za „Izrada projekta za konzervaciju i restauraciju spomenika Narodni muzej Kosova“ u vrednosti od 95,000€ dana 10.11.2022. Prema tački 4 PUU, rok završetka je 08.02.2023. Pošto je projekat bio komplikovan i morao je da prođe kroz mnoge komisije na odobrenje KIZS-a, menadžerka ugovora je 24.10.2023. godine podnela zahtev za produženje roka, a 30.10.2023. doneta je odluka o izmeni i odlaganju roka do 23.11.2023. Razlozi kašnjenja u nerealizaciji projekta na osnovu osnovnog ugovora i potreba izmene ugovora su složenost projekta, prolazak kroz mnoge procedure za dobijanje dozvole koje prvobitno nisu bile predviđene od strane podnosioca zahteva;
- AUKSMK, je potpisao ugovor za „Izgradnju boračkih grobalja u memorijalnom kompleksu u Klečki“ u vrednosti od 222,933€, od 25.08.2023, sa rokom okončanja radova do 28.12.2023 (u zavisnosti od vremenskih uslova). Projekat još nije završen, a izvršeni/realizovani radovi na projektu do kraja godine po osnovu plaćanja iznosili su 76%;
- AUKSMK, je potpisao ugovor za „Izgradnju obeliska Radio Kosova i bunkera u memorijalnom kompleksu „Generalni štab ZIV-a Klečka i Divjake- Planine Beriša“ u vrednosti od 29,951,28€ dana 07.12.2022. sa rokom do 07.01.2023. (u zavisnosti i od atmosferskih uslova). Projekat još nije završen, a izvršeni/realizovani radovi do kraja godine po osnovu plaćanja su 40%.

Štaviše, na kašnjenja se naišlo i u 10⁸ završenih projekata u AUKSMK,-u, od jednog do devet meseci.

Prema razlozima koje navode rukovodioci ugovora, razlozi za kašnjenje su uglavnom atmosferske prilike, produženje procedura za odobravanje dodatnih radova, neplanirani radovi, inflacija cena, pandemijska situacija, koja je u nekim slučajevima takođe bila razlog za raskid ugovora i potrebu za izmenama ugovora.

Uticaj

Kašnjenja u realizaciji projekata utiču na povećanje ugovornih obaveza, što

može imati budžetske implikacije u narednim godinama, a utiče i na neostvarivanje postavljenih ciljeva ministarstva.

Preporuka B6

Ministar, preko odgovornih službenika, mora obezbediti sveobuhvatnu analizu započetih projekata i identifikovati razloge za kašnjenje/raskid ugovora i preduzimanje radnji za njihovu realizaciju/završetak.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.3 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je 60,935,830€, ne- kapitalne imovine 298,368€ i akcija 21,913€.

Pitanje B7 - Manjak u popisu imovine i dodeljivanju provizija

Nalaz Član 19 Uredbe br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama utvrđuje formiranje Komisije za popis imovine i, između ostalog, naglašava odgovornost za sastavljanje opšteg izveštaja na osnovu pojedinačnih izveštaja Komisija za inventarizaciju imovine u odgovarajućem trenutku pre pripreme godišnjih finansijskih izveštaja. Izveštaj o popisu mora da sadrži fizičko stanje nefinansijske imovine, uslove njihovog skladištenja i napomene o prirodi utvrđenih razlika i šteta.

Ministarstvo i njemu podređene jedinice su formirale komisije za popis imovine za 2023. godinu. Komisije za ministarstvo, NBK i ANUK pored pojedinačnih popisnih izveštaja nisu sačinili usaglašeni zbirni izveštaj. MKOS nije formirao komisiju za procenu imovine sa obrazloženjem da to nije bilo potrebno, niti je podnesen izveštaj od strane komisija za procenu koje su formirale podređene jedinice.

Ministarstvo nije usvojilo interna pravila i procedure za upravljanje, evidenciju i očuvanje imovine, u skladu sa zahtevima člana 4 Uredbe 02/2013. Ovo se desilo zbog neadekvatnog funkcionisanja unutrašnjih kontrola ministarstva u pogledu oblasti imovine.

Uticaj Neusvajanje internih pravila i procedura uticalo je na neusklađivanje stanja inventara sa stanjem u računovodstvenom registru, što povećava rizik da se imovina zloupotrebi, izgubi ili otuđi, a ni vrednost imovine organizacije koja se ogleda u GFI nije tačna.

Preporuka B7 Ministar mora da obezbedi da se formiraju relevantne komisije i da se izveštaji o inventaru uporede sa registrima imovine pre pripreme GFI. Takođe, KGR treba da analizira da li je potrebno izraditi interne procedure i propise za upravljanje imovinom zbog širokog prostiranja podređenih institucija u MKOS.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C4 – Nedostaci u sistemima upravljanja imovinom

Nalaz Član 6.3 Uredbe br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama navodi da „Kapitalna imovina mora biti

registrovana u SIMFK, dok nekapitalna imovina i zalihe moraju biti registrovani u sistemu „e-imbovina“.

Ministarstvo nije u potpunosti implementiralo uslov za vođenje knjigovodstvenog registra u sistemu elektronske imovine. Sistem je i dalje nekorišćen u podređenoj jedinici ministarstva u ANUK, gde od 2020. godine nije bilo službenika za imovinu.

Ovo je bilo zbog slabosti u funkcionisanju unutrašnjih kontrola, odsustva službenika za imovinu u ANUK-u.

Uticaoj

Nefunkcionisanje sistema za registraciju imovine ispod 1,000€ uzrokuje nedostatak informacija za menadžment u vezi sa imovinom u vlasništvu ministarstva, i može dovesti do njihovog gubitka.

Preporuka C4

Ministar mora da obezbedi da se u sistemu e-imbovine primenjuje sistem registracije nekapitalne imovine radi očuvanja imovine i ispravnog prikazivanja njene vrednosti u GFI. Takođe, podređene jedinice treba da popune radna mesta službenicima za imovinu i iste treba obučiti za korišćenje sistema e-imbovine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Pitanja rešena tokom procesa revizije

Pitanje identifikovano tokom procesa revizije je saopšteno rukovodstvu i efikasno rešeno tokom same revizije.

Pitanje 1

Nedostatak dokaza o kontinuitetu u radu

Nalaz

Članom 9. stav 2. i 3. Uredbe (VRK) br. 07/2022 o radnom vremenu i odmorima javnih službenika propisano je da: „Svaki javni službenik je dužan da se evidentira u knjizi prisustva ili u elektronskom registru, u zavisnosti od toga koji ustanova koristi, a neprijavlivanje u knjigu prisustva ili u elektronski registar, računa se kao odsustvovanje sa posla.

Ministarstvo je aktom o imenovanju angažovalo 20 radnika po Briselskom sporazumu, na osnovu odluke Vlade br. 06/39 od 22.07.2015, dok nije bilo dokaza o radovnom dolasku na posao. Vrednost izvršenih isplata za 2023. godinu je bila 90,025€.

Potrebna radnja

Ministar mora da analizira nastalu situaciju, starajući se da se procene sve mogućnosti za pronalaženje rešenja i preduzmu radnje koje su u skladu sa zakonskim zahtevima.

Rezultat

Ministarstvo je 25.10.2023. godine donelo odluku da se ovim zaposlenima suspenduju plate dok se ne pronađe alternativa. Nakon donošenja odluke o suspenziji, MKOS nije isplatilo sredstva ovim zaposlenima.

4 Sažeta informacija o planiranju i implementaciji budžeta

U ovom poglavlju dali smo sažetak informacija o izvorima budžetskih sredstava, utrošku sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano kroz sledeće tabele i grafikone:

Tabela 1. Rashodi prema izvorima budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet ⁹	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori sredstava	57,017,861	59,524,506	46,211,509	25,103,236	32,632,436
Državni grantovi – budžet	56,930,471	59,235,757	46,078,554	24,930,327	32,532,239
Preneseno od prošle godine	0	27,085	4,828	10,456	9,148
Lična primanja	87,390	87,390	23,178	6,065	8,091
Lokalne donacije	0	18,898	10,000	0	0
Spoljne donacije	0	155,376	94,949	156,388	82,958

Konačni budžet je veći od početnog budžeta za 2,506,645€. Ovo povećanje je uglavnom rezultat odluka Vlade za podršku u kategoriji subvencija u oblasti kulturnog nasleđa i sporta.

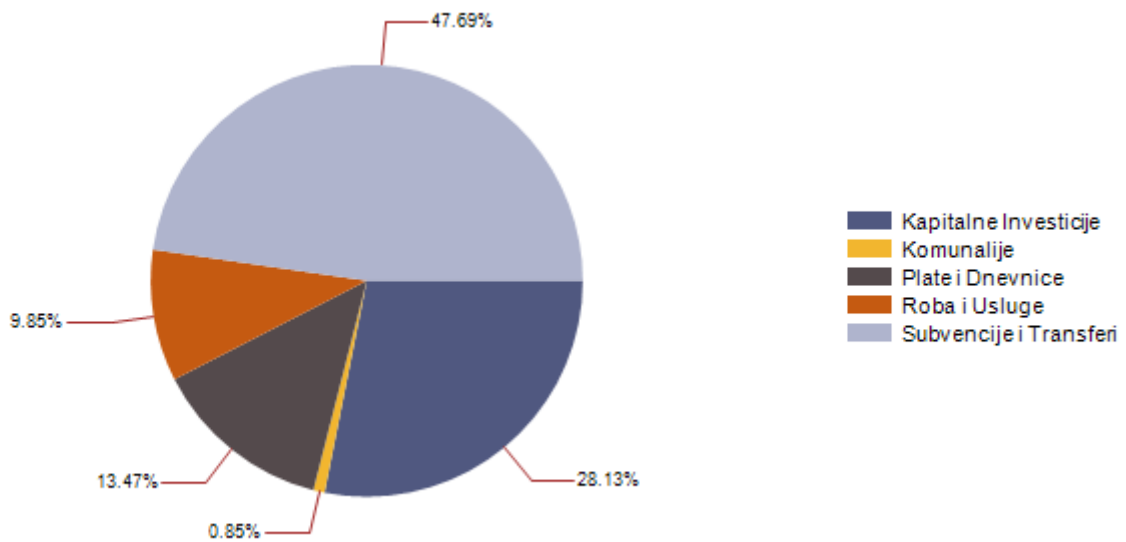
U 2023. godini, MKOS je potrošilo 78% završnog budžeta, ili 46,240,339€, sa većim učinkom u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 2. Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Troškovi sredstava po ekonomskim kategorijama	57,017,861	59,524,506	46,211,509	25,103,236	32,632,436
Plate i dnevnice	5,531,454	6,256,813	6,226,003	4,880,533	4,968,085
Roba i usluga	4,811,950	6,127,193	4,553,493	3,152,252	2,818,240
Komunalne usluge	467,908	561,733	394,313	264,618	278,081
Subvencije i transferi	14,166,550	22,318,902	22,037,975	13,021,111	15,439,950
Kapitalne investicije	32,040,000	24,259,866	12,999,725	3,784,720	9,128,081

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim budžetom je povećan za 725,359€. Ovo povećanje je rezultat odluke Vlade u iznosu od 661,227€ i raspodele donatorskih grantova u iznosu od 64,132€. Realizacija za ovu kategoriju bila je 100% budžeta;
- Završni budžet za robe i usluge u odnosu na početni budžet je povećan za 1,315,243€. Na povećanje uticalo je kretanje budžeta po odlukama o transferima između ekonomskih kategorija u iznosu od 353,150€ i odlukama Vlade o izdvajanjima iz budžeta u iznosu od 840.955€, sopstveni prihodi preneti u iznosu od 27,085€, kao kao i izdvajanja iz definisanih grantova donatora u iznosu od 94,053€. Realizacija budžeta za ovu kategoriju iznosila je 75%;
- Završni budžet za opštinske troškove u odnosu na početni budžet je povećan za 93,825€, pod uticajem odluka Vlade o raspodeli budžeta. Rashodi u ovoj kategoriji su bili 70% završnog budžeta;
- Završni budžet za subvencije i transfere u odnosu na početni budžet povećan je za 8,152,352€. Na povećanje uticalo je kretanje budžeta po odlukama o transferima između ekonomskih kategorija u iznosu od 1,849,625€ i odlukama Vlade za podršku u oblasti kulturnog nasleđa i sporta u iznosu od 3,791,664€, Odluci Vlade da sprovede mera 4.3 iz Paketa za ekonomski preporod u vrednosti od 2,500,000 € i izdvajanja iz namenskih donatorskih grantova u vrednosti od 11,063 €. Budžetski rashodi u ovoj kategoriji bili su 99%;
- Budžet za kapitalne investicije u odnosu na početni budžet je smanjen za 7,780,134€ kao rezultat internih usklađivanja u iznosu od 2,197,775€ i prijava ušteta u iznosu od 5,582,359€. Konačni rashod budžeta u ovoj kategoriji iznosio je 54%. Ovako nizak nivo realizacije je rezultat nepokretanja/sprovođenja procedura nabavki za kapitalne projekte, poništavanja procedura, nepokretanja zahteva od strane jedinice za podnošenje zahteva. Neki od projekata koji su uticali na nisku realizaciju budžeta su: nerealizacija planiranog projekta za izgradnju zgrade pozorišta i opere u vrednosti od 2,5 miliona €, postupak koji je poništen odlukom organa za razmatranje nabavki. (PRN), projekat za sportske rekvizite u vrednosti od 750,000 € koji je bio u procesu evaluacije, projekat renoviranja Narodnog pozorišta u vrednosti od 400,000 € koji je za 2023. godinu još bio u fazi projektovanja, projekat izgradnje hale sportova, Podujevo u vrednosti od 400,000€, nije bilo zahteva od strane jedinice koja podnosi zahtev;
- Odlukom Vlade opredeljena su budžetska sredstva u iznosu od 2,500,000€ za realizaciju mere 4.3 Paketa za privredni preporod za podršku kulturi i sportu. Ova sredstva iz kategorije Subvencije i transferi su opredeljena za pokriće garantnog iznosa za organizaciju Mediteranskih igara 2030. godine

Prihodi koje je MKOS ostvarilo u 2023. godini iznosili su 88,847 €. Ovi prihodi su ostvareni uglavnom iz: administrativnih taksi, učešća i prihoda iz prethodne godine.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	Prijemi 2023	Prijemi 2022	Prijemi 2021
Ukupni prihodi	91,583	91,583	88,847	139,703	58,412
Neporeski prihodi	91,583	91,583	65,999	54,077	37,125
Ostali prihodi	0	0	22,848	85,625	21,287

5 Napredak u implementaciji preporuka

Revizorski izveštaj za GFI za 2022. godinu Ministarstva kulture, omladine i sporta rezultirao je sa 16 preporuka. Pored njih, u napretku implementacije preporuka kao rezultat prošlogodišnjeg izveštaja ove agencije uključena je i preporuka za Agenciju za upravljanje memorijalnim kompleksima. Od 2023. godine prema Zakonu br. 08/L-063 ova agencija je prenetna kao izvršna agencija u okviru MKOS.

Ministarstvo je pripremlilo Akcioni plan koji predstavlja način na koji će date preporuke biti sprovedene.

Do kraja naše revizije 2023. godine, šest (6) preporuka je sprovedeno, četiri (4) su bile u procesu, a sedam (7) još uvek nije sprovedeno, kao što je prikazano na grafikonu 2 ispod.

Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

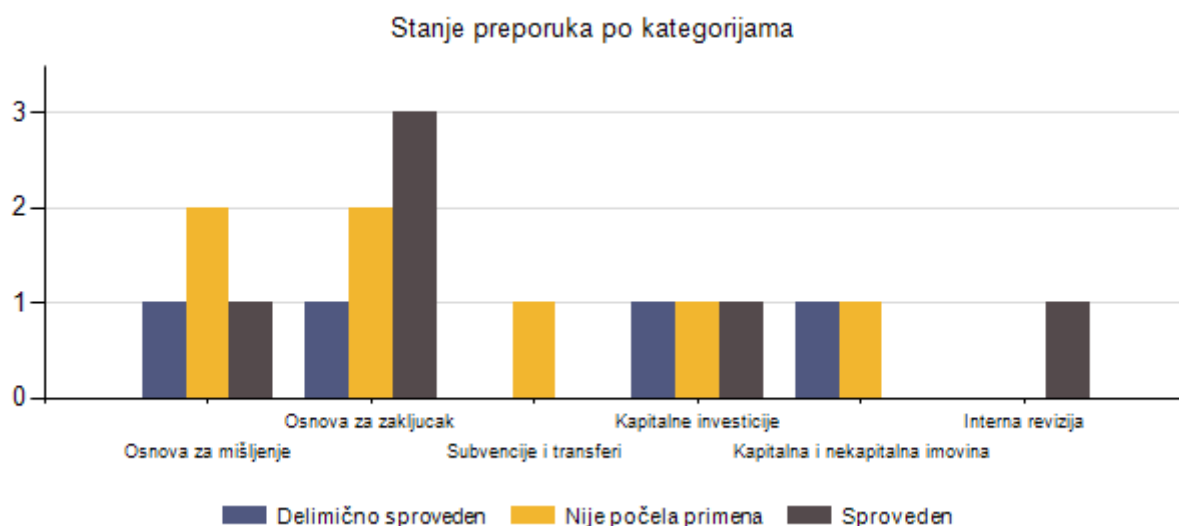

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke za 2022	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Ministar mora da obezbedi da se rashodi planiraju i realizuju prema odgovarajućim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje prema računovodstvenim standardima javnog sektora u skladu sa računovodstvenim planom. Ukoliko se planiranje budžeta ne	Čak i u 2023. godini identifikovani su slučajevi pogrešne klasifikacije isplata što je	Implementacija nije počela

		poklapa sa prirodom rashoda i potrebama ministarstva, sredstva se moraju preraspodeliti kako bi se obezbedila sredstva za redovno plaćanje rashoda.	uticalo na pravično prikazivanje troškova u GFI	
2.	Osnova za mišljenje	Ministar je dužan da preduzme sve radnje za obezbeđivanje uslova za rad i praćenje redovnog pohađanja rada zaposlenih u skladu sa zakonskim aktima.	Videti Poglavlje 3, za pitanja koja su rešena tokom procesa revizije.	Implementirano
3.	Osnova za mišljenje	Ministar, preko nadležnih službenika, mora da obezbedi efikasnu i blagovremenu komunikaciju sa državnim pravobranilaštvom u cilju ažuriranja informacija u vezi sa potencijalnim obavezama, kao i da prikaže tačnu vrednost neizmirenih obaveza, kako bi se ova obelodanjivanja prikazala fer i tačno u GFI- 2023 godine.	Identifikovani su slični nedostaci u pravičnom i tačnom obelodanjivanju unosa u GFI.	Delimično sprovedeno
4.	Osnova za mišljenje	Ministar, preko nadležnih službenika, mora da obezbedi da, formalnim procedurama, projekti koji se finansiraju za opštine za koje su izvršeni tehnički prijemi prenesu vlasništvo i istovremeno ih izbrišu iz imovinskih registra ministarstva. Takođe, obezbediti da se primenjuje registracija ne-kapitalne imovine kako bi se očuvala imovina i pravilno prikazala njihova vrednost u GFI.	Slična situacija je zabeležena i tokom 2023. godine.	Implementacija nije počela
5.	Osnova za zaključak	Ministar je dužan da obezbedi da svi subvencionisani projekti nevladinih organizacija (NVO) budu blagovremeno obrazloženi i sa važećom pratećom dokumentacijom predviđenom propisom o subvencijama i transferima. U slučajevima neopravdanosti subvencija, treba preduzeti pravne radnje, kako je predviđeno relevantnim sporazumima.	I u 2023. godini su identifikovani slični slučajevi kašnjenja u opravdanosti subvencija.	Implementacija nije počela
6.	Osnova za zaključak	Ministar mora da obezbedi uspostavljanje efikasnog sistema u kome se sve fakture protokoliraju, evidentiraju i obrađuju na vreme za plaćanje kako bi se maksimalno smanjila vrednost neizmirenih obaveza na kraju godine, uz istovremeno njihovo izveštavanje u Trezoru. vrši se kompletno i periodično predviđeno finansijskim pravilima.	Preporuka je delimično sprovedena. (Slučaj C3)	Delimično sprovedeno
7.	Osnova za zaključak	Ministar mora da obezbedi da svi avansi za službena putovanja budu opravdani, a neutrošeni iznosi vraćeni u roku od 15 dana od povratka sa putovanja. Naprotiv,	I u 2023. Godini smo identifikovali slične slučajeve.	Implementacija nije počela

		mora osigurati da se preduzmu pravne radnje protiv odgovornih lica koja nisu opravdala ili vratila primljena sredstva-avanse.		
8.	Osnova za zaključak	Ministar mora da obezbedi da se poštuju sve procedure definisane propisima, tako da se pre nego što se nastavi sa isplatama, sredstva prvo angažuju, zatim izdaju nalog za kupovinu, da se roba/usluga primi i na kraju izvrši uplata.	Iako je određen broj takvih isplata identifikovan i u 2023. godini, ovo pitanje se smatra sprovedenim zbog nedostatka uticaja.	Implementirano
9.	Osnova za zaključak	Ministar treba da ojača unutrašnje kontrole tako što će obezbediti da rukovodioci ugovora nadgledaju njihovu primenu u skladu sa relevantnim propisima. Takođe, u slučajevima kada prekoračimo vrednost ugovora, treba ih razdvojiti prema zakonskim odredbama.	Nismo identifikovali slične slučajeve 2023. godine.	Implementirano
10.	Osnova za zaključak	Generalni direktor mora da obezbedi da postoji izveštaj o prijemu robe/radova pre izvršenja plaćanja kako bi se osiguralo da su primljena roba/radovi u skladu sa uslovima ugovora.	Preporuka dolazi iz izveštaja AUKSMK,-a. Nismo identifikovali slične slučajeve 2023. godine.	Implementirano
11.	Subvencije i transferi	Ministar je dužan da obezbedi da se postupak ocenjivanja projekata za subvenciju vrši u skladu/u rokovima utvrđenim propisom o subvencijama, a na osnovu kriterijuma utvrđenih u javnim pozivima radi realizacije projekata u toku godine. Takođe, obezbediti da se kriterijumi postavljeni u javnom pozivu primenjuju u potpunosti i da se ugovori potpisuju tek nakon što se ispune svi uslovi definisani javnim pozivom.	I 2023. godine identifikovani su slični slučajevi.	Implementacija nije počela
12.	Kapitalne investicije	Ministar treba da ojača unutrašnje kontrole i da zahteva od odgovornih službenika u tenderskim procesima punu primenu procedura i zahteva za svaki javni ugovor potpisan na osnovu zakonskih zahteva.	Za 2023. godinu su evidentirana kašnjenja u realizaciji ugovora za rashode roba i usluga i uglavnom se odnose na upravljanje ugovorima	Delimično sprovedeno
13.	Kapitalne investicije	Ministar mora preko odgovornih službenika da obezbedi da se pre isteka ugovora primeni proporcionalni odbitak	Nismo identifikovali slične slučajeve	Implementirano

		akontacije za investicije.	2023. godine.	
14.	Kapitalne investicije	Ministar, preko nadležnih službenika, mora dati sveobuhvatnu analizu započetih projekata i identifikovati razloge kašnjenja i preduzeti radnje za njihovu realizaciju/završetak.	I u 2023. godini uočeni su slučajevi kašnjenja u realizaciji radova.	Implementacija nije počela
15.	Imovina	Ministar mora da obezbedi da se formiraju relevantne komisije i da se izveštaji o inventaru uporede sa registrima imovine pre pripreme GFI. Takođe, KGR treba da analizira da li je potrebno izraditi interne procedure i propise za upravljanje imovinom zbog velikog broja podređenih institucija u MKOS.	I ove godine su uočeni nedostaci u procesu popisa imovine.	Implementacija nije počela
16.	Imovina	Ministar mora da obezbedi da se preduzmu sve neophodne radnje, da potčinjene jedinice kompletiraju radna mesta sa službenicima za imovinu i da su obučeni za korišćenje sistema e-imovina. Takođe, u saradnji sa opštinama treba preduzeti radnje da se obezbede potpune informacije o tehničkim prijemima u cilju ažuriranja registara SIMFK-a, sve dok se imovina prodana od strane MKOS-a u saradnji sa MFRT izbriše iz registara.	Slični slučajevi nekorišćenja e-imovine u ANUK su zabeleženi, dok je NBK napredovala u registraciji imovine. Isto tako, ostvaren je napredak u prenosu vlasništva nad imovinom na opštine.	Delimično sprovedeno
17.	Interna revizija	Ministar mora da obezbedi da JUR bude popunjena dovoljnim brojem osoblja, tako da plan revizije uključuje veći broj revizija podređenih jedinica Ministarstva kao i aktivnosti Ministarstva.	Tokom 2023. godine, Ministarstvo je dopunilo JUR sa revizorom.	Implementirano

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna revizorka

Zukë Zuka, Pomočnica Generalne Revizorke

Mjellma Dibra, Direktorka revizije

Ajtene Llapashtica, Vođa tima

Fatlinda Podvorica, Član tima

Arnisa Aliu, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde/Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

Pitanje	Komentar BO-je	Stanovište NKR-je
Nepravilnosti u registraciji i prijavljivanju imovine	<p>Kvalifikovano mišljenje za godišnje finansijske izveštaje</p> <p>Tražimo da se ovo pitanje premesti na nalaz C1 i da se ne uzima kao osnova za kvalifikaciju izveštaja, jer je preporuka sada u potpunosti sprovedena, kao što je navedeno u tabeli komentara.</p> <p>Neregistrovana imovina ne može biti izložena riziku od gubitka i prenosa, jer u ovim slučajevima nije bilo nikakvog rizika te vrste, budući da je navedena imovina bila u procesu registracije i celokupna dokumentacija je čuvana i korišćena prema zakonskim procedurama.</p>	<p>Tokom 2024. godine, ministarstvo je preduzelo mere za registraciju ove imovine, ali one nemaju uticaja na stanje imovine prikazano u GFI za 2023. godinu.</p> <p>Nalaz i preporuka ostaju nepromenjeni.</p>
Neuključivanje vraćanja donacija u GFI	<p>MKOS se ne slaže sa pitanjem C1 - Neuključivanje vraćanja donacija u GFI</p> <p>Komentar: Tražimo da se ovaj nalaz ukloni jer su naše radnje sprovedene u skladu sa infrastrukturom, zakonom i navedenim pravilima.</p> <p>Referenca: Sporazum između MKOS i Evropske Komisije</p> <p>Referenca: Pravilnik MF- Br. 01/2017, član 24</p> <p>Referenca: Godišnji finansijski izveštaj za 2023. godinu, navodi se vraćanje donacije</p> <p>Referenca: Registracija u SIMFK, zabeležen povrat donacije</p>	<p>Pitanje se odnosi na prikazivanje povraćaja donacija u GFI i ne osporava druge aspekte povezane sa ovim transakcijama.</p> <p>Nalaz i preporuka ostaju nepromenjeni.</p>
Slabosti u primeni procedura nabavke i izradi tenderskih dosijea	<p>MKOS se ne slaže sa pitanjem A1 - Slabosti u primeni procedura nabavke i izradi tenderskih dosijea</p>	<p>Ministarstvo je primenilo okvirni ugovor sa cenama po jedinici (ne prema indikativnim količinama), stoga u ovom slučaju prag +/- 30%</p>

	Komentar: Ovo se primenjuje na član 54.11. Dozvoljeno odstupanje iznosi plus/minus trideset procenata (30%) od praga ili gornje granice ukupnih količina ili ukupne indikativne vrednosti ugovora, ali to ne znači da Ekonomski operater treba da bude plaćen za radove, usluge ili nabavke koje nisu naručene od strane Ugovornog Autoriteta. Prema ovom ograničenju (+/-30%),	nije primenljiv. Nalaz i preporuka ostaju nepromenjeni.
--	---	--

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA E KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO			
ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT			
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATE PRANIMORË / DATE OF RECEIPT:		21-06-2024	
DËSHMORI / RECEIVED BY:			
Niveli Org. Org. Unit	Shif. Klasif. Klasif. Kod Class. Code	Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No.	Nr. i Stranica Br. Stranica No. Pages
03	47	909	2

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit
Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sport - Ministry of Culture, Youth and Sport

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Tema: Letër konfirmimi për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe zbatimin e rekomandimeve

20 qershor 2024

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sportit, për vitin 2023;
- pajtohem pjesërisht me gjetjet, rekomandimet dhe komentet për përmbajtjen e Raportit;
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Hajrudin Çeliku, Miniditër

Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja Revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁸, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije.

Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Kvalifikovano,
- Protivno, ili
- Odricanje od mišljenja

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili

U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja..

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa organima upravljanja – poštovanje svih relevantnih zakona, pravila, propisa, standarda i dobre prakse u javnom sektoru
- ² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju
- ³ Kolektivno se naziva usaglašenost sa organima upravljanja
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A – znači nova pitanja i preporuke.
Pitanje B i Preporuka B – označavaju ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C – označavaju delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ 1. Memorandum o saradnji - Kosovo Država džudoa u iznosu od 433,000€; 2. Memorandum o saradnji, Ka planini, skijanju i planinarenju u iznosu od 419,585€; 3. Memorandum o saradnji - Otvoreno Evropsko prvenstvo 2023 u iznosu od 400,000 €; 4. Memorandum o saradnji - Organizacija školskih takmičenja u iznosu od 377,350€; 5. Memorandum o saradnji - Olimpijski komitet TM4/23 u iznosu od 200,000 €; 6. Memorandum o saradnji - FIBA U16 Evropsko prvenstvo u iznosu od 138,020€; 7. Aneks Memoranduma – Organizacija EHF prvenstva u ženskoj konkurenciji 2023. u iznosu od 120,000 €; 8. Memorandum o saradnji - Država Džudo Kosova u iznosu od 63,504€; 9. Memorandum o saradnji Obilazak Kosova u iznosu od 60,000€; 10. Memorandum o saradnji – Podizanje kapaciteta sportskih organizacija u iznosu od 50,000€; 11. Memorandum o saradnji K3/23 – Bokserski savez u iznosu od 46,338€; 12. Memorandum Aneks - PRIŠTINA 2030 Mediteranske igre u iznosu od 41,545 €; 13. Memorandum o saradnji - Odbojkaški savez u iznosu od 40,500€; 14. Memorandum o saradnji – Za podršku sportskim organizacijama u iznosu od 38,658€; 15. Memorandum o saradnji TM2/23 – Planinarski Savez i za sportskog unapređenje Kosova u iznosu od 23,674€; 16. Memorandum o saradnji Državno prvenstvo i Međunarodna šahovska turneja u iznosu od 22,300 €; 17. NVO „Kosovski centar za novu muziku“ – XXII izdanje festivala u vrednosti od 31,290 €; 18. Fondacija 17 - Godišnji program umetnosti i obrazovanja u vrednosti od 50,000 € 19. Etnografsko udruženje Zelena baština - Ulpiana Fest 30,000 €.
- ⁶ 1. Etnografsko udruženje zelena baština - Ulpiana Fest 30,000 €. (datum ugovora 13.09.23.); 2. NVO 7 ARTET – 7 Arts godišnji program u iznosu od 70,000€ (datum ugovora 06.09.23.); 3. NVO Prizren Fest – Međunarodni pozorišni festival u vrednosti od 30,000€ (datum ugovora 05. 09.2023.); 4. NVO Hardh Fest – Promocija vrednosti kulturnog nasleđa u vrednosti od 50,000€ datum ugovora 04.09.23); 5. NVO Art Polis – Kulturni katalizator, osnaživanje nezavisne kulturne scene u vrednosti od 80,000€, datum ugovora 28.08.23.); Tri ugovora bez dovoljno detalja (1. Fat Limani - Pinkmetal beton u vrednosti od 10,000 €; 2. Besmir Olluri - Online promocija kulture i kulturnog nasleđa u regionu Prizrena u vrednosti od 10,000 €; 3. Agon Bekteshi - Glavni programi, problemi i izgledi za razvoj kulturnog turizma u iznosu od 10,000€) 1. NVO Toka - Dan solidarnosti na Kosovu u iznosu od 36,082€ datum ugovora 16.11.23.;
- ⁷ 1. Renoviranje omladinskog objekta u vrednosti od 12,121€ 2. Škola Jeronim De Rada Uroševca u vrednosti od 2,313,85€ 3. Ostala oprema <1000€ u vrednosti od 12,710€ 4. Zakupnina za zgrade u vrednosti od 49,164,70€
- ⁸ 1. „Hitne intervencije – obnova spomen-obeležja i nadgrobnih spomenika u nekim kosovskim opštinama“, kašnjenje 2 meseca; 2) „Izgradnja kasarne OVK“ Prelofca Srbica“, kašnjenje od 2 meseca; 3) "Izgradnja spomen obeležja palih OVK u Tersteniku Glogovac, faza II", odlaganje 2 meseca 4) "Izvođenje radova V faza Memorijalni Kompleks 27. april Meje - Đakovica", kašnjenje 1 mesec; 5) „Izgradnja štaba i groblja palih boraca OVK u Šćiponji“ 1 mesec zakašnjenja; 6) „Izvođenje radova u memorijalnom kompleksu OVK u Marini, Srbica – u toku“ 2 meseca zakašnjenja 7) „Izgradnja nadgrobnog spomenika palih boraca OVK u Mitrovici“, 5 meseci zakašnjenja, (projekat nije završen do kraja revizije); 8) „Izgradnja spomen-obeležja Haskim palim borcima, Prizren; kašnjenje od 9 meseci; 9) „Izgradnja spomen-doma-štaba OVK, Žegoce, Gnjilane, prva faza“ 1 mesec zakašnjenja 10) „Izgradnja spomenika operativne oblasti Nerodimlje – Molopoljce, Štimlje“, kašnjenje od 6 meseci;
- ⁹ Konačni budžet – budžet odobren od strane Skupštine, a zatim usklađen od strane Ministarstva finansija
- ¹⁰ Finansijski izveštaji u javnom sektoru takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ¹¹ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.